

Høringssvar til forslag til budget 2026-2029 for Randers Kommune

Fra Foreningen Hej Nabo

Den nystiftede forening *Hej Nabo* takker for muligheden for at afgive høringssvar til budget 2026-2029.

Om Foreningen Hej Nabo

Foreningen har til formål at styrke nabofællesskaber gennem kulturelle, sociale og fællesskabende aktiviteter. Vi skaber møder mellem mennesker i hjemlige rammer og i lokalområder med fokus på kultur, fællesskab og samskabelse. Målet er at give borgere redskaber, rammer og støtte til selv at kunne gennemføre Hej Nabo-arrangementer i deres nærområder.

Nabo- og fællesskabet har udfordrende vilkår. Især i de større byer, hvor man bor tæt, er den menneskelige distance til tider næsten en uoverkommelig kløft. Man kender ikke hinanden og kommer ikke hinanden ved. Hej Nabo! vil bygge bro over kløften og styrke nabofællesskab ved at bruge kulturen og de hjemlige rammer som initiator til dialog og relationsopbygning. Kultur bygger bro. Tillid skaber relationer. Sammen styrker vi fundamentet for positive fællesskaber.

Ensomhed og social isolation udgør et massivt og voksende samfundsmæssigt problem. Ensomhed og social isolation korrelerer samtidig markant negativt med en række sundhedsmæssige risikofaktorer (usund kost, rygning, alkohol, stofmisbrug, overvægt, fysisk inaktivitet - se fx kap. 19 i 'Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark'). Hertil påvirker det tilknytningen til arbejdsmarked, uddannelse o.l. negativt.

Initiativet udspringer direkte af arbejdet med **Fremtidens Randers** og hvidbogens anbefalinger, som fremhæver kulturens potentiale til at styrke sammenhængskraft, tillid og relationer. Hej Nabo bygger både på forskning i kultur, sundhed og social mobilitet og på praktisk erfaring fra mere end 20 år års erfaring med dette arbejde, af initiativtagerne.

Der er allerede tilkendegivet ønske om samarbejde eller aftalt samarbejde mellem Hej Nabo og en række af byens nøgleinteressenter.

Udfordringer og muligheder i Randers

Fremtidens Randers og hvidbogen peger på centrale problemstillinger:

¹ https://www.sst.dk/da/Feeds/~/_/media/762BA0CB12714748810B93946E95730F.ashx

- Manglende sammenhængskraft og deltagelse i positive fællesskaber
- Ensomhed og mistrivsel, særligt blandt unge
- Behov for stærkere partnerskaber mellem kommune, civilsamfund og borgere

Hej Nabo er en del af løsningen. Foreningen arbejder med konkrete formater, der omsætter anbefalingerne til praksis: fællesspisninger, kulturmøder i hjemlige rammer, peer-to-peer-indsatser og samskabelse på tværs af aktører.

Vores opfordring til Randers Byråd

Hej Nabo opfordrer Randers Byråd til at afsætte en **driftsfinansiering på 500.000 kr. årligt i perioden 2026-2029** til at dække foreningens kapacitetsomkostninger.

- **Gearingeffekt:** For hver 500.000 kr. i kommunalt driftstilskud forventer vi at kunne hente 1,5 mio. kr. fra fonde og sponsorer (bygger på initiativtagers tidligere fondsresultater).
 - **Realitet:** Vi er allerede prækvalificeret ved tre fonde, men uden kommunal medfinansiering kan vi ikke realisere midlerne – fonde støtter ikke projekter uden lokal forankring og dækning af kapacitetsomkostninger.
 - **Skalerbarhed:** Mindre driftstilskud (fx 300.000 kr.) kan stadig udløse betydelige fondsmidler (ca. 900.000 kr.), men fuld effekt kræver en varig base.
-

Bidrag til Randers Kommunes prioriteringer og ønsker

Strategisk match

Hej Nabo leverer på kommunens egne prioriteringer i budgetudkastet: forebyggelse, mental trivsel, kultur i øjenhøjde, partnerskaber og borgerinddragelse.

Effekt per krone

Små investeringer i Hej Nabo giver højt afkast: ekstern medfinansiering, høj borgerdeltagelse og dokumenteret reduktion af ensomhed og mistrivsel.

Forankring af store investeringer

Kommunen investerer i disse år i anlæg som *No.17* og *Nordre Fælled*. Hej Nabo sikrer, at disse steder fyldes med liv, ejerskab og bæredygtig brug – så de ikke står tomme og i en bæredygtig økonomisk model.

Civilsamfundskraft

Vi mobiliserer frivillige og lokale ressourcer, som kommunen ikke selv kan aktivere, og giver dermed ekstra kapacitet til opgaveløsningen. År 1 af projektet er målsætningen at 0,1 procent af borgerne i Randers engagerer sig i Hej Nabo-foreningen. I år 3: 1 % af borgerne med en reach på 5 % af borgerne.

Hej Nabo i relation til Fremtidens Randers og Hvidbogen

- **Styrke fællesskaber:** Hej Nabo skaber lokale møder, tillid og relationer.
- **Mødesteder:** Vi tilbyder uformelle møderum i stuer, gårde og fælleshuse.
- **Kultur som løftestang:** Vi bringer kulturen ud i boligområderne.
- **Partnerskaber:** Vi arbejder sammen med boligorganisationer, foreninger og borgere.
- **Inklusion:** Aktiviteterne er åbne og tilgængelige på tværs af generationer og baggrunde.
- **Attraktiv by:** Vi styrker byliv og trivsel lokalt, ikke kun i midtbyen.

Kort sagt:

- **Fremtidens Randers:** Hej Nabo er en nøgle til at realisere visionen om fællesskab, kultur og samskabelse.
- **Hvidbogen:** Hej Nabo er et konkret svar på borgernes ønsker om nærhed, mødesteder og relationer og hvidbogens anbefalinger.

'Hej Nabo' set i relation til Fremtidens Randers og Hvidbogen

Fremtidens Randers	Hvidbogen
Styrke fællesskaber og sammenhængskraft – Hej Nabo skaber lokale fællesskaber gennem kultur og naboskab.	Mødesteder og naboskab – giver nye uformelle møderum i stuer, gårde og fælleshuse.
Kultur som løftestang for byudvikling – bringer kulturen ud i boligområder, så hele kommunen mærker kulturlivet.	Kultur som fællesskabsskaber – omsætter borgernes ønsker om kultur som bindeled i praksis.
Partnerskaber på tværs – arbejder sammen med boligorganisationer, foreninger og borgere i samskabelse.	Inklusion og mangfoldighed – åbne og tilgængelige aktiviteter for alle generationer og baggrunde.
Attraktiv by for alle – styrker trivsel og byliv lokalt, ikke kun i midtbyen.	Tillid og relationer – hjemlige rammer skaber tillid og styrker relationer mellem naboer.

Dokumenteret erfaring – pilotprojekt

I Randers Festuge 2025 afviklede Hej Nabo en pilotfase støttet af Randers Kommune/festugen og lokale virksomheder. Evalueringen viser:

- Forventet belægning 70 % → realiseret 88 %

- 3 naboværter og 10 frivillige rekrutteret (målet var 2 og 5-8)
- En dreng på 14 år vil nu lave et Hej Nabo-arrangement for nabolagets unge i november, med et lokalt ungdomsorkester og burgeraften
- Positive tilbagemeldinger fra deltagere, bl.a. at møderne skabte nye venskaber og netværk

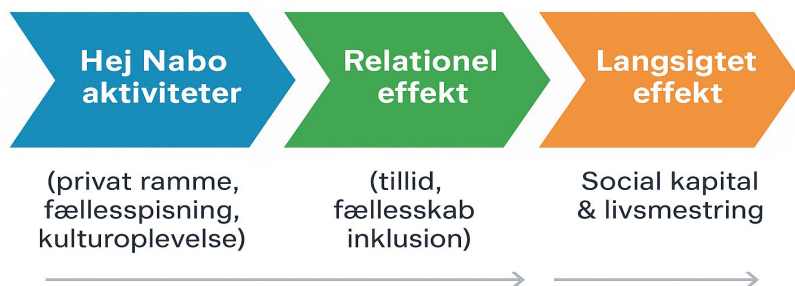
"Jeg har ikke prøvet en kulturoplevelse som denne før. At komme til et privat hjem som fremmed og gå ud ad døren fuld af indtryk med nye venner. Det er helt overvældende. Jeg har faktisk to numre tastet ind og vi har aftalt at i næste uge skal vi mødes til en kop kaffe. Jeg vidste ikke hvad jeg skulle forvente. Men det har i hvert fald overgået alle mine forventninger. Tak for en ualmindelig, intim, lærerig og glædesgivende oplevelse. Jeg vil gerne være frivillig" modtaget. Pr. mail efter arrangementet.

Dette viser, at projektfilosofien virker i praksis – og overgår forventninger.

Projektfilosofi i Hej Nabo

Aktivitet	Relationel ramme	Samfundsmæssig / relationel effekt
Privat ramme (hjem, stue, gård, fælleshus)	Man mødes i øjenhøjde, som naboer og mennesker.	Tillid og relationer opstår – i modsætning til møder i institutionelle eller kommercielle rammer.
Fællesspisning	Man deler et måltid og tid sammen.	Skaber fællesskabsfølelse, ligeværd og nedbryder sociale og kulturelle barrierer.
Fælles kulturoplevelse (musik, oplæg, fortælling)	Delt oplevelse, der engagerer og giver fælles referencer.	Skaber samtaler, styrker sammenhørighed og åbner for nye perspektiver.
Værtskab (naboer åbner deres hjem eller fællesrum)	Lokale aktører tager ejerskab.	Giver stolthed, styrker lokal identitet og medansvar.
Samskabelse (borger, forening, kommune, kulturaktør)	Man udvikler og gennemfører aktiviteter sammen.	Skaber bæredygtige partnerskaber og stærkere lokalsamfund.
Nærhed og lavskala-format	Man mødes i små grupper.	Intimitet gør det lettere at danne personlige relationer og nye venskaber.
Mangfoldighed i deltagelse	Både børn, unge, voksne og ældre kan være med.	Fremmer inklusion, forståelse og sammenhængskraft på tværs af generationer og baggrunde.

På den længere bane kan projektfilosofien gengives sådan her.

Hej Nabo og Randers Kommunes budgetforsalg – partnerskab for forandring

Det lange seje træk: økonomisk og social bæredygtighed

- Budgettet viser pres på socialområdet og stigende udgifter til indkomstoverførsler.
- Randers Kommune arbejder allerede med investeringsmodeller for langstidsledige og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.
- Hej Nabo kan som civilsamfundsaktør levere billige, virkningsfulde lavtærskel-indsatser, der supplerer disse modeller.

Civilsamfundets rolle: kapacitetsopbygning og engagement

- Helhedsorienteret indsats for unge uden job/uddannelse gennem minijobs (event, musik og fællesskabsambassadører), fritidsjob i nærområder og peer-to-peer-forløb.
- Supplerer eksisterende initiativer som *Talents of Tomorrow*, så initiativer udvides til kultur og fællesskab – og derved rammer en anden ungemålgruppe (dem der ikke nødvendigvis er gode til sport).
- Styrkelse af mental sundhed gennem samarbejde med det kommende *Center for Mental Sundhed*.
- Styrkelse af samarbejde mellem detailhandlen og fællesaktiviteter i midtbyen som fx morgenmadsaktiviteter i weekenden. Langbordsmiddag i gaderne o.l.

Ny model: Offentligt–foreningsbaseret partnerskab

- Hvor man normalt taler om OPP (offentlig-privat partnerskab), foreslår vi et OCP (offentlig-civilsamfunds-partnerskab).
- Hej Nabo kan indgå kontraktligt med flerårig finansiering, så civilsamfundets ressourcer bliver en integreret del af løsningen.

Konklusion og appel

Randers Kommune står over for udfordringer med pres på socialområdet, stigende udgifter til indkomstoverførsler og en voksende mistrivsel blandt unge, ensomhed, lav tillid og øvrige socialpolitiske udfordringer. Samtidig ønsker byrådet at realisere visionerne i **Fremtidens Randers** og **Hvidbogen**.

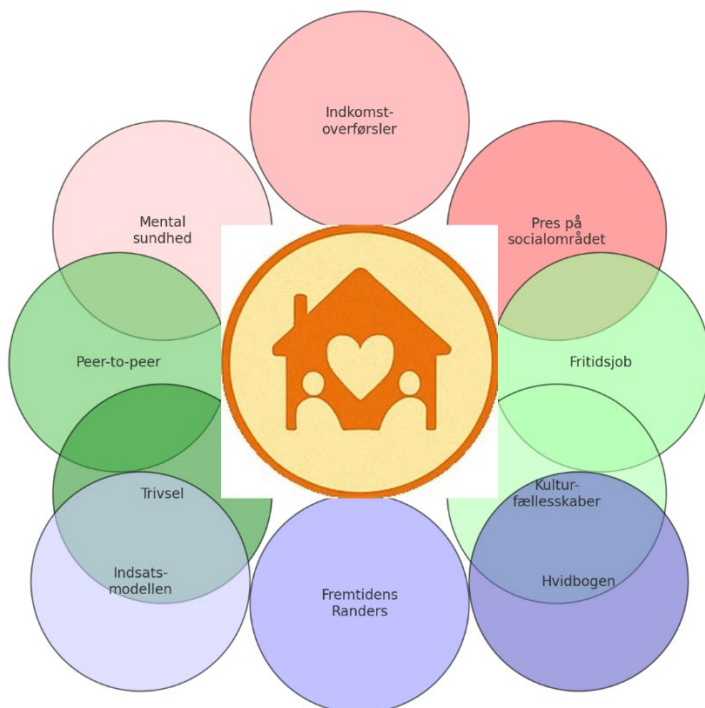
Hej Nabo kan være en konkret, afprøvet og partnerskabsorienteret nøgle til at omsætte disse visioner til virkelighed.

Vi opfordrer derfor til at byrådet afsætter **driftsfinansiering på 500.000 kr. årligt i 2026-2029**, som vil styrke:

- Civilsamfundets engagement og mobilisere frivillige
- Lokale fællesskaber og trivsel i hele kommunen
- Bæredygtigt indhold til eksisterende investeringer i anlæg og institutioner
- Udløse mindst 1,5 mio. kr. i ekstern finansiering hvert år via funding

Med andre ord: En lille kommunal investering giver stor social, kulturel og økonomisk effekt.

Hej Nabo som fællesmængde mellem budgetudfordringer, løsninger og strategiske rammer

Opsummeret:

- **Hej Nabo kan være brobygger mellem forebyggelse, beskæftigelse, kultur og socialområdet.**
- Vi peger på, at **budgetudfordringerne på indkomstoverførsler og socialområdet kræver nye partnerskaber**, og at **Hej Nabo kan levere lavtærskel-løsninger** med høj social effekt per krone.
- Det er helt i tråd med både Hvidbogen, Fremtidens Randers og de eksisterende investeringsmodeller.

Vi stiller os selvfølgelig til rådighed for spørgsmål, uddybninger, CV på projektleder og øvrige forhold.

Peder Udengaard
Projektansvarlig for og stifter af Hej Nabo
Direktør, Bee Happy Music

Sofie Palsgaard
Bestyrelsesleder Hej Nabo
Arkitekt

Rebecca Zech
Vicebestyrelsesleder Hej Nabo
Har i mange år arbejdet med krop og sind

Lotte Sølvtofte
Skattemester Hej Nabo
Direktør, bysølvtofte